

مصطفی سیم‌اصغاری / شهروند

ارتباطگیری با شورا و ارایه پیشنهادات و برنامه‌های جدید کم‌کار است، چقدر این تقد را وارد می‌دانید؟

من موافق کم‌کاری در این زمینه نیستم و تعجب می‌کنم از این سوال. در برنامه پنج‌ساله‌دوم شهرداری تهران پیش‌بینی‌های بسیار خوبی برای ارایه و اساساً فصل چهارم برنامه به احکام حوزه ماموریتی ایمنی و مدیریت بحران اختصاص یافته است. مثلاً یکی از مهم‌ترین ماموریت‌های ما به‌روزرسانی و تدقیق نقشه‌های گسلی تهران تا پایان برنامه و تدوین ضوابط دقیق ساخت‌وساز در عرصه‌های ناپایدار و مستعد لغزش است. مهم‌ترین دستاورد این برنامه برای تهران، یکپارچه‌سازی مدیریت‌بحران در شهر تهران است و ما هم طبق همین برنامه پیش می‌رویم، در واقع اهم فعالیت‌ها و ماموریت برای ۵سال آینده در همین برنامه پیش‌بینی شده است که با اجرایی شدن همه آنها تهران شهری به‌مراتب امن‌تر از امروز خواهد بود.

یکی از مواردی که در همین برنامه پیش‌بینی شده این است که شهرداری تهران باید طرح جامع خطرپذیری سیلاب شهر تهران را در سال اول برنامه تدوین کند، الان سال اول تمام شده و چند ماه هم گذشته است، این برنامه کجاست؟

تدوین آن تمام شده است و به‌زودی به شورای شهر تهران تحویل داده می‌شود. اما یک تأخیر یک‌ساله در تحویل آن دارید، درست است؟

دلیل این تأخیر کم‌کاری یا عقب‌ماندگی از برنامه‌ها نیست، برنامه پنج‌ساله‌دوم دیر ابلاغ شد و نه فقط کار این سازمان که کار همه سازمان‌های دیگر را هم یک‌سال عقب انداخت. نکته دیگر این که اجرای این کار و بخشی از وظایف محوله منابع مالی بسیار زیادی می‌خواهد که منابعش در اختیار شهرداری تهران نیست و باید از منابع ملی کمک گرفته شود. برای اجرای برنامه دوم شهرداری تهران در حوزه مدیریت بحران اعتباری بالغ بر ۲هزارمیلیارد منابع مالی نیاز است.

بودجه شهرداری تهران و سازمان‌هایش مشخص است و ناگهان چند برابر نمی‌شود. بخشی از طرح‌ها با عزم ملی و جمع مدیریت واحد شهری و ورود دستگاه‌هایی که غیر از شهرداری وظیفه دارند باید انجام شود. در مورد همین طرح سیلاب‌ها بخشی از وظایف کار جهاد و بخشی هم در حیطه وظایف وزارت نیروست.

با چنین جمع‌بندی چند سال دیگر می‌توانیم بگوییم اگر پیش‌بینی‌های برنامه پنج‌ساله هم محقق نشده یعنی در زمان بحران اول عده‌ای باید بیایند و سوله‌ها را از وسایل ورزشی خالی کنند تا بعد بتوان از آن استفاده کرد، فکر می‌کنید شرایط بحران چنین اجازهای را می‌دهد؟

تصمیم مدیریت وقت این بوده که بخشی از این سوله‌ها در شرایط عادی در اختیار ورزش بانوان قرار گیرد و در مواقع بحران هم کار کرد خودش را دارد. یعنی در زمان بحران اول عده‌ای باید بیایند و سوله‌ها را از وسایل ورزشی خالی کنند تا بعد بتوان از آن استفاده کرد، فکر می‌کنید شرایط بحران چنین اجازهای را می‌دهد؟

دوطلبان واکنش اضطراری محله در همین راستاست. افراد محلی درباره مخاطرات آموزش می‌بینند و به دیگر شهروندان تسری و انتقال می‌دهند. کار تیمی و گروهی را آموزش دیده و زمینه تحقق مدیریت جامع محصور را فراهم می‌کنند. علاوه بر این تشکیل گروه مدیریت اماکن با ویژگی خاص مانند مجتمع‌ها، مساجد، مدارس، بیمارستان‌ها و مکان‌های مشخص دیگر در دستور کار است، یعنی تشکیل گروهی که با مشارکت دوطلبانه مردمی سطح آمادگی درمیان مردم با تسون مردم را ارتقاء دهند. طرح مدرسه آماده هم در همین راستا طراحی شده است.

چند درصد از سوله‌ها الان در اختیار ورزش بانوان است؟

حدود ۶۰درصد از ظرفیت آنها.

با وجود اهمیت بحث مدیریت بحران منتقدان می‌گویند سازمان شما در

جامع شهری برای مدیران کشور از اولویت برخوردار است.

او افزود: حدود ۳۰درصد از بلایای طبیعی جهان در زاین به وقوع می‌پیوندد و زاین‌ها سراسر آمدترین کشورها در حوزه مدیریت بحران و کاهش خطرپذیری هستند که سرمایه و بودجه زیادی را به این حوزه اختصاص می‌دهند و در صحنه بین‌المللی در این حوزه پیشگام هستند.

وی ضمن اشاره به اهمیت تقویت نقش جای‌اکار و انتقال دانش فنی این حوزه به کشورمان گفت: از همین رو باید از ظرفیت‌ها و امکانات جای‌اکار در کاهش خطرپذیری سوانح و مدیریت بحران بهره‌گیری بیشتری کنیم چرا که این آژانس از ظرفیت‌های بسیار بالایی برخوردار است.

او با اعلام آمادگی برای مساعدت در ارتقای همکاری بین دو کشور در حوزه پیشگیری و کاهش خطرپذیری، ابراز امیدواری کرد که برگزاری این دوره گامی در جهت ارتقای تاب‌آوری کلاشهرهای کشور باشد.

کاهش مخاطرات سوانح و افزایش تاب‌آوری شهری همچنان پس از یک‌دهه مشارکت ادامه‌یابد.

او گفت: در بازدید از مناطق آسیب‌دیده تجربیات خوبی به‌مدیران بحران کلاشهرها منتقل شد. جانشین شهردار در ستاد مدیریت بحران افزود: ایران از تجربیات ارزشمندی در برخورد با سوانح طبیعی و حوادث انسان‌ساز و نیز استفاده از نیروهای مردمی داوطلب برخوردار است.

رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران ابراز امیدواری کرد که این دوره به یک اقدام عملی منجر شود و کلاشهرها بتوانند مدیریت خطرپذیری را جایگزین مدیریت بحران کنند.

اعضای این هیأت همچنین با دکتر رضا نظر آهاری، سفیر کشورمان در زاین ملاقات کردند.

سفیر ایران در زاین ضمن ابراز خرسندی از حضور مدیران بحران کلاشهرها در این دوره اظهار داشت: کشور ما به شدت در معرض انواع سوانح قرار دارد و نحوه مدیریت بلایای طبیعی و کنترل آسیب‌های

ما هیچ وقت مردم را در مدیریت بحران مشارکت ندادیم در حالی که اگر مردم شناخت مخاطرات و تلاش برای کاهش آن را جزو برنامه‌هایشان بدانند، قطعاً آمادگی نسبت به همه مخاطرات بیشتر می‌شود.

البته من فکر می‌کنم بحث آمادگی برای مواجهه و مدیریت بحران را نمی‌توانیم به مردم واگذار کنیم، وقتی الان سازمان‌ها کمتر از ۱۰درصد آمادگی دارند، چطور باید از مردم انتظار داشت که در این زمینه در قد و قواره یک شهروند حرفه‌ای آموزش دیده برای مدیریت بحران ظاهر شوند؟

برای اینکه آنها حرفه‌ای شوند، باید آموزش ببینند و ما برای این آموزش برنامه‌ریزی و سرمایه‌گذاری کرده‌ایم. تشکیل گروه‌های دوام در محلات یعنی داوطلبان واکنش اضطراری محله در همین راستاست. افراد محلی درباره مخاطرات آموزش می‌بینند و به دیگر شهروندان تسری و انتقال می‌دهند. کار تیمی و گروهی را آموزش دیده و زمینه تحقق مدیریت جامع محصور را فراهم می‌کنند. علاوه بر این تشکیل گروه مدیریت اماکن با ویژگی خاص مانند مجتمع‌ها، مساجد، مدارس، بیمارستان‌ها و مکان‌های مشخص دیگر در دستور کار است، یعنی تشکیل گروهی که با مشارکت داوطلبانه مردمی سطح آمادگی درمیان مردم با تسون مردم را ارتقاء دهند. طرح مدرسه آماده هم در همین راستا طراحی شده است.

پیش از این گفتید میانگین این آمادگی در سازمان‌ها کمتر از ۱۰درصد است، ۱۰درصد آمادگی عدد امیدوارکننده و مطمئنی نیست آقای صادقی.

دکتر احمد صادقی، رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران و رئیس این هیأت نیز با قدردانی از برنامه‌ریزی به عمل آمده برای برگزاری این دوره گفت: بعد از برگزاری کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری که در اسفند ماه ۱۳۹۳ در شهر سنندای زاین برگزار شد، سازمان مدیریت بحران تهران نسبت به راه‌اندازی مرکز تاب‌آوری سوانح تهران اقدام کرد و از استادان و پژوهشگران بین‌المللی برای همکاری با این مرکز دعوت به عمل آمده است.

او ضمن دعوت از جای‌اکار همکاری با این مرکز، ابراز امیدواری کرد که همکاری جای‌اکار سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران در انتقال دانش فنی در حوزه

ضمن تشکر از کمک و مساعدت کشورها هنگام وقوع سوانح، ظرفیت‌سازی در حوزه کاهش خطرپذیری را در جهان ارتقا بخشد. وی ابراز امیدواری کرد که تجربیات تهران در حوزه مدیریت بحران به کلاشهرهای کشور تسری‌یابد.

دکتر احمد صادقی، رئیس سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران و رئیس این هیأت نیز با قدردانی از برنامه‌ریزی به عمل آمده برای برگزاری این دوره گفت: بعد از برگزاری کنفرانس جهانی کاهش خطرپذیری که در اسفند ماه ۱۳۹۳ در شهر سنندای زاین برگزار شد، سازمان مدیریت بحران تهران نسبت به راه‌اندازی مرکز تاب‌آوری سوانح تهران اقدام کرد و از استادان و پژوهشگران بین‌المللی برای همکاری با این مرکز دعوت به عمل آمده است.

او ضمن دعوت از جای‌اکار همکاری با این مرکز، ابراز امیدواری کرد که همکاری جای‌اکار سازمان پیشگیری و مدیریت بحران شهر تهران در انتقال دانش فنی در حوزه

هم توان آمادگی برای مواجهه با بحران را ایجاد کرده‌اند اما در کل بررسی‌ها نشان می‌دهد، میانگین آمادگی دستگاه‌های مختلف برای مواجهه با زلزله کمتر از ۱۰درصد و میزان آمادگی مردم برای زلزله ۸درصد است.

اجازه بدهید برگردیم به چند ماه پیش؛ طوفانی که سال گذشته در تهران وزید و باد شدید خسارت‌های سنگینی بر جای گذاشت. این حادثه نشان داد تهران برای یک طوفان نه‌چندان قدرتمند هم آماده نیست. مردم تهران روز حادثه به‌شدت احساس ناامنی کردند. چطور الان شما می‌گویید ما در برابر همه بحران‌ها به جز آتش‌فشان و سیل مهیب و زلزله آماده هستیم؟

اینکه می‌گوییم آماده هستیم، یعنی نسبت به زلزله بیشتر آماده هستیم، این طوفان حتی در زمره بلایای قابل پیش‌بینی یا با احتمال وقوع هم نبوده است.

شهری که در برابر طوفانی با سرعت صد و چند کیلومتر آماده نباشد، چطور در برابر زلزله چند ریشتری آماده است؟

ببینید، بحث آمادگی در مواجهه با بحران نسبی است. یکی از پارامترها و شاخص‌هایی که آمادگی ما را برای مواجهه با بحران با آن می‌سنجند این است که شهر در چه زمانی به وضع عادی بازمی‌گردد، درباره این طوفان هم اعضای ستاد مدیریت بحران در مرحله مقابله آماده بودیم و شهر سریع به حالت اول برگشت و به‌جز آب‌گرفتگی و قطعی برق بخشی از تهران در مقطع کوتاه زمانی مشکلی نداشتم.

قبول دارید که این طوفان نه فقط مردم که مسئولان مدیریت بحران را هم غافلگیر کرد؟

«ایشینوماکی» در زلزله و سونامی بزرگ شرق ژاپن و آشنایی با نحوه بازسازی این مناطق بخش دیگری از این سفر آموزشی بود. مدیران بحران کلاشهرها همچنین از مرکز اطلاع‌رسانی در بحران این زلزله و مرکز اسکان اضطراری این شهر بازدید کردند.

در شهر توکیو نیز این هیأت ضمن آشنایی با نحوه تصویب و اصلاح قوانین شهری پس از وقوع هر زلزله، از پارک پیشگیری از بحران توکیو بازدید کردند و با ساختار مدیریت و فرماندهی بحران و مدیریت بحران سوانح در توکیو آشنا شدند.

«ایمانوچی» مدیر کل محیط‌زیست جهانی و مدیر بحران این آژانس همکاری‌های بین‌المللی ژاپن، در دیدار با مدیران کلاشهرها ضمن ابراز خرسندی از حضور آنان با اشاره به این که ایران جزو اولین کشورهای کمک‌کننده در زلزله و سونامی سال ۲۰۱۱ ژاپن بود، ضمن قدردانی از این اقدام گفت: ژاپن همواره تجربیات خود را با برگزاری دوره‌های آموزشی در اختیار کشورهای جهان قرار می‌دهد تا بدین وسیله

حمام و دستشویی در آن دیده شده است. جدا از اینها سوزنه زلزله تهران را طراحی کردیم. بنابراین نگویید که امیدوارکننده نیست. برنامه دیگری که در خاطر من هست پیش‌بینی ۱۶۵کانکس با ۵۰مترمربع تجهیزات ذخیره‌سازی شده در ۱۶۵محل که در آینده به تعداد ۳۰۰کانکس می‌رسد. مهم‌تر از همه شبکه راه‌های اضطراری را در سال ۹۳ شناسایی کردیم که از اقدامات موثر برای امداد رسانی تهران است. برای زمان حادثه تهران باید راه‌های اضطراری داشته باشد که این راه‌ها در مواقع بحران مختص امداد رسانی خواهند بود.

این شبکه راه اضطراری چند کیلومتر است؟

دو طرح آماده کرده‌ایم یک طرح با ۵۰۰ کیلومتر و یک طرح با ۷۰۰ کیلومتر که باید در ادامه این دورا بررسی و جمع‌کنیم و به طرح نهایی برسیم.

در بخشی از صحبت‌هایتان گفتید که سیل هم مخاطره جدی برای تهران است، این حرف را به پشتوانه محاسبات دقیق می‌فرمایید یا فقط یک احتمال است؟

در جغرافیای تهران مسیل‌های زیادی داریم و رودخانه‌هایی داریم که حریم و بستر آنها مورد تجاوز توسعه شهری قرار گرفته است و به عبارت دیگر بافت شهری آنها را بلعیده و یکی از مخاطرات جدی قرن حاضر ما مخاطرات جوی است و شاید در آینده شاهد بارش‌های بسیار شدیدی باشیم که بارش‌های شدید بتواند تهران را از وضع عادی خودش خارج کند و این قابل پیش‌بینی هست. تغییرات آب و هوایی و مخاطرات جوی روزبه‌روز بیشتر می‌شود و اگر این اتفاق بیفتد با توجه به رودها و مسیل‌های زیادی که در تهران هست، احتمال زیادی است که سیل را داشته باشیم. آخرین سیلی که در تهران آمد سیل مترو بود که تهران را درگیر کرد و بعد از آن هم طغیان رودخانه کن را داشتیم. اینها نشان می‌دهد که این مخاطرات به تهران نزدیک شده است. سیل یک مخاطره بالقوه در تهران است و در این زمینه به مطالعات تکمیلی کاربردی و اجرایی نیاز داریم.

آقای صادقی، زلزله بم نقطه عطفی در تاریخ معاصر ما بود، بعد از آن حادثه هول‌زلزله در کشور افتاد، خیلی‌ها گفتند این تجربه‌ای شد که باییم و برای زلزله کار جدی کنیم. حالا ۱۰سال گذشته، ما چقدر پیش رفتیم؟

به‌نظرم مهم‌ترین اتفاقی که پس از زلزله بم در ایران افتاد این بود که کشور ما قانون مدیریت بحران پیدا کرد و در حال حاضر به مجلس رفته است. کشوری با این همه مخاطرات تا پیش از زلزله بم قانونی برای اداره بحران‌ش نداشت. تا قبل از آن یک آیین‌نامه مصوب هیأت دولت بود که به‌عنوان قانون‌گذار عمل می‌کرد و زمان آن هم خیلی طولانی نبود و سال ۸۲ به تصویب هیأت دولت رسید اما پس از زلزله بم این نیاز احساس شد که برای کشور قانون مدیریت بحران تدوین شود و سازمان ملی مدیریت بحران فعال و در آن‌جا کارگروه‌ها تعریف و مسئولیت‌ها مشخص شود و هم‌افزایی و هماهنگی‌های لازم برای بحران را قانون‌گذار عمل می‌کرد و زمان مجلس وقت بگذارد و در سال ۹۴ قانون مدیریت بحران را تصویب کند، پنج تاریخی مدیریت بحران را در همین جا رقم می‌زند.

الان این لایحه در چه مرحله‌ای است؟

تا جایی که ما اطلاع داریم دولت لایحه پیشنهادی را به مجلس فرستاده است.

تصویری که شما از وضع امروز تهران در مواجهه با بحران می‌دهید، به‌رغم همه اقدامات و تلاش‌ها همچنان تصویر نگران‌کننده‌ای است. آیا اینها نشان نمی‌دهد ما در ۱۰سال گذشته اگر درجا نزنیم اما حرکتی لاک‌پشتی داشتیم؟

من حرف آخر را بزنم؛ زلزله تهران دغدغه سازمان‌ها و مسئولان نیست، آنها زلزله تهران را به هم پاسکاری می‌کنند. هنوز هیچ تکالیف نوشته‌شده‌ای روی کاغذ برای سازمان‌های متولی وجود ندارد. برای مدیریت بحران زلزله حتی نقش و تکلیف مدیران بحران زلزله مشخص نیست، در همین طرح تفصیلی تهران پس از سال‌ها مطالعه، گسلی‌های تهران و بحث مدیریت بحران دیده نشده بود، قنوت دیده نشده بود که با پیگیری‌های اخیر ما افزوده شد. ما برای قنوت ضوابط ساخت‌وساز دادیم و الان روی گسلی‌ها را اعلام کنیم، نمی‌گوییم اینها و کارهایی که برای مدیریت بحران مثل زلزله در تهران انجام داده‌ایم کافی است، حتماً کافی نیست اما ما هم یک سازمان از ۸۰ سازمان هستیم که در شرایط بحران باید وارد عمل شوند.